

Barclay Raunkiær: Gennem Wahhabiternes Land paa Kamelryg. Beretning om den af det Kongelige Danske Geografiske Selskab planlagte og bekostede Forskningsrejse i Øst- og Centralarabien 1912.

Det er værd at lægge Mærke til, at en dansk Forskningsrejse ogsaa i vore Dage kan have et sydligt Maal; vi Danske er jo efterhaanden blevet vænnede til den Forestilling, at alle videnskabelige Rejser maa gaa mod Nord, og at en geografisk Ekspedition er ensbetydende med en Polarekspedition. Maaske er det derfor, at det foreliggende Arbejde i en Del af Dagspressen har faaet en noget uvenlig Modtagelse, der i hvert Tilfælde ikke lader sig forklare som en Følge af de i Bogen nedlagte Resultater — thi disse kan i og for sig i videnskabelig Værdi godt taale en Sammenligning med, hvad en og anden fejret arktisk Ekspedition har hjembragt. Og Livsfaren — det for Publikum interessante Moment — er jo næppe større i den arktiske Isverden end mellem Arabiens religiøse Fanatikere.

Barclay Raunkiærs Rejse har Karakter af en Rekognoscering, gennemført i Løbet af ret kort Tid og under store Vanskeligheder. Han har derfor ikke kunnet foretage saadanne Studier, som kræver længere Ophold paa Stedet, og yderligere er han blevet hæmmet i sit Arbejde af de indfødtes Mistænksomhed og i ikke mindre Grad af Sygdom. Under Hensyn til disse Forhold er det al Ære værd, at han har formaaet at føre sin Rejse lykkeligt til Ende og hjembringe saa fyldige Oplysninger om de gennemrejste Egenes topografiske Forhold. Maaske kunde man af Barclay Raunkiærs Iagttagelsesevne have ventet sig noget mere i Retning af Etnografi og Erhvervsgeografi; det er øjensynligt de uheldige Arbejdsforhold, som her bærer Skylden — og der findes dog ogsaa i de nævnte Retninger flere Oplysninger af Værdi, som man forøvrigt kunde ønske, at Forfatteren havde uddybet lidt mere.

Bogen udmærker sig ved en klar og knap Fremstillingsform, fri for den brede Langsommelighed, der desværre præger saa mange Rejsebeskrivelser. De spændende og undertiden livsfarlige Oplevelser er fortalte med et tørt Lune, som virker velgørende. De fleste og bedste Iagttagelser er selvfølgelig gjort paa Rejsens første Halvdel, indtil Bereidah, før Sygdommen greb forstyrrende ind; et underholdende og livligt Billede af østarabiske Forhold giver Skildringen af Kuwait. Det er beklageligt, at B. R. ikke

kunde gøre et længere Ophold i Hofuf, hvor Forholdene dog sikkert vilde have tilladt mere indgaaende Studier.

Forhaabentlig vil Rejsens mange Genvordigheder, der unægtelig har haft Indflydelse paa det ikke helt objektive Billede, som Forfatteren tegner af den indfødte Befolkning, dog ikke hindre B. R. i at fortsætte sine Studier i den brogede muhammedanske Orient.

Gudmund Hatt.

The Teaching of Geography in Elementary Schools by Richard Elwood Dodge and Clara, Barbara Kirchwey. Mc. Nally and Co. Chicago, New-York 1913.

Imedens i England den mere beskrivende og i Tyskland den særlig systematiserende geografiske Arbejdsmetode er den karakteristiske, har de amerikanske Geografer til for ikke saa lang Tid tilbage mere beskæftiget sig med det elementære, særlig Skolegeografi. Enkelte Geologer, der har følt sig kaldede hertil, er slaaet ind paa den morfologiske og fysiografiske Side af Geografien og har i denne Retning præsteret fortrinlige Arbejder, af hvilke Prof. Davis staar som banebrydende. I de senere Tider er dog flere bekendte Geografer nu som i Evropa ogsaa beskæftigede med just det, der maa være Geografiens Hoveddevis, nemlig Menneskets og Livets Afhængighed af de terrestriske Omgivelser, og smukke Resultater har Amerikanerne at opvise paa den økonomiske Geografis Terræn — for at nævne en enkelt kan anføres Prof. A. P. Brigham's nye *Commercial Geography* — Der er Tegn til, at der i U. S. A. vil danne sig en særlig geografisk Skole, en behagelig Mellemting imellem den tyske og engelske, som vore moderne Geografer i Evropa bør følge med Opmærksomhed.

Anmelderen er ikke Pædagog, men det forekommer mig ved at læse en Del af Afsnittene igennem i det ca. 250 Sider store Arbejde, der behandler Undervisningsmetoden i alle Sider af Geografien og Undervisningsmateriel etc., at Bogen, uagtet den tager Sigte paa specielt amerikanske Skoler, moderne som den er, maa have Interesse for vore hjemlige Skolegeografer. Prof. Dodge er ikke alene en meget kundskabsrig Geograf, men tillige en Mand med et overmaade praktisk og sundt Omdømme, hvilket jeg erfarede ved ca. 2 Maaneders daglig Samvær med

ham paa et omfangsrigt geografisk Instruktionskursus i U. S. A.; Professoren har en lang Erfaring bag sig som Professor i Geografi ved Teachers College i Columbia University i New-York, og specielt hans Monogramer over de forskellige Stater i U. S. A. er fortrinlige.

Som et Middel til at se det Resultat, en saa erfaren Geograf og Geografilærer som Professor Dodge er kommet til med Hensyn til Undervisning i de amerikanske Elementary Schools, anbefaler Anmelderen Bogen. Her hjemme er vi mest tilbøjelige til at hente vor Belæring sydfra, men det ikke vilde være heldigt nu at rette vore Øjne ogsaa paa Foregangsmændene hinsides Atlanterhavet. Værket er skrevet i et behageligt, let læseligt og underholdende Sprog.

Ole Olufsen.

La Libia del Prof. Giuseppe Ricchieri. Biblioteca delle Università Popolare Milanese e della Federazione Italiane. Bibl. Popolari.

De italienske Geografer har i Italiens nye Koloni, Tripolis eller Tripolitanien, som Forf. her kalder La Libia, faaet en rig og interessant Mark at arbejde paa. Inden der imidlertid kommer fuldstændig Ro i de nyhvervede Landsdele, saaledes

at geografisk Arbejde kan foregaa i Fred overalt, vil der jo nok hengaa ikke saa ringe Tid, og for Øjeblikket maa indgaaende Detailundersøgelser nærmest indskrænkes til de nordlige Egne langs Kysterne. Skønt Tripolitanien er en ret jomfruelig Jord for Geograferne, er det dog kendt i store Træk fra forskellige Rejser. Professor Ricchieri, der er en af Italiens bekendte moderne Geografer, har gjort sig til Opgave at samle og publicere i sammentrængt Form, hvad man ved om La Libia i en lille Bog paa ca. halvandet Hundrede Sider. Læser man denne igennem, vil man her finde i det væsentlige, hvad man har Brug for. I særlige Afsnit behandles Landets Historie, Fysiografi, Klima, Etnografi, Jorbundsforhold, Statistik, Økonomi, Befolkning, Flora, Fauna etc., ligesom den arkæologiske Side ogsaa berøres. Paa de større Byer og Oaser ofres specielle Afsnit, og de interessante Huleboere, faar man god Besked om.

Bogen er forsynet med fortræffelig udførte Formindskelser af de udmærkede Kort, der noget efter Krigens Udbrud udsendtes fra det bekendte Istituto Geografico de Agostini i Novaro samt en stor Del instruktive Skitser og Billeder.

For Geografer og Folk, der mulig i Praksis ønsker at faa Forbindelse med den ny Italiens-Besiddelse, vil Bogen have stor Værdi. Den er en kort og præcis lille Haandbog.

Ole Olufsen.